Akademik Kariyer Yol Haritası | Başlangıç | Herkes

Yardımcı Doçentlik Ne Zaman ve Nasıl Kaldırıldı? Dr. Öğretim Üyesi Unvanı Ne Getirdi?

Yardımcı doçentlik 2018'de 7100 sayılı Kanun'la kaldırılıp yerine doktor öğretim üyesi unvanı getirildi. Madde değişikliğin zamanını, kanun metninde neyi değiştirdiğini, aynı paketteki öbür düzenlemeleri ve unvanın bugün nasıl yazılacağını anlatır.

Zafer Hoca · Yayın: 08.11.2026 · 7 dk okuma

Kısaca: Yardımcı doçentlik, Şubat 2018 tarihli 7100 sayılı Kanun'la 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda yapılan değişiklikle kaldırıldı; yerini doktor öğretim üyesi (Dr. Öğr. Üyesi) unvanı aldı. Kanun, öğretim üyelerini artık profesör, doçent ve doktor öğretim üyesi olarak sayıyor ve bu unvanı doğrudan doktora derecesine bağlıyor. Atama en çok dört yıllık süreyle yapılıyor. Aynı paket okutman kadrosunu ve doçentlik sözlü sınavını da kaldırdı.

Bu madde unvan değişikliğinin kendisini anlatır: ne zaman ve hangi düzenlemeyle oldu, kanun metninde neyi değiştirdi, eski yardımcı doçentlerin ve bugünkü akademisyenlerin unvanı nasıl kullanacağı. Doktor öğretim üyesi kadrosuna başvuru şartlarını ve atama adımlarını arıyorsanız Dr. Öğretim Üyesi nasıl olunur maddesine bakın.

Yardımcı doçentlik ne zaman ve hangi düzenlemeyle kaldırıldı?

Değişikliğin dayanağı, 22 Şubat 2018 tarihli 7100 sayılı Kanun'dur. Bu Kanun, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun tanımlar maddesini (md. 3), öğretim üyesi kadrolarına ilişkin 23. maddesini ve doçentliği düzenleyen 24. maddesini değiştirdi. 23. maddenin kenar başlığı da "Doktor Öğretim Üyesi" oldu.

Kanun değişikliğinin ardından ikincil düzenleme de yenilendi. Öğretim Üyeliğine Yükseltilme ve Atanma Yönetmeliği 12 Haziran 2018 tarihli ve 30449 sayılı Resmî Gazete'de yayımlandı ve 28 Ocak 1982 tarihli eski yönetmeliği yürürlükten kaldırdı. Yeni yönetmelik baştan sona "doktor öğretim üyesi" kavramıyla yazılmıştır; yönetmelikte 2021 ve 2026'da değişiklik yapıldı.

Tarih	Düzenleme	Bu konudaki etkisi
22 Şubat 2018	7100 sayılı Kanun	2547 md. 3, 23 ve 24 değişti; "doktor öğretim üyesi" unvanı kanuna girdi
12 Haziran 2018	Öğretim Üyeliğine Yükseltilme ve Atanma Yönetmeliği (RG 30449)	Atama usulü yeni unvana göre düzenlendi; 1982 tarihli yönetmelik kaldırıldı
9 Mart 2021 ve 6 Mart 2026	Yönetmelik değişiklikleri	Yönetmelik güncellendi; güncel metni Resmî Gazete'den izleyin

Yardımcı doçentlik neden kaldırıldı? Kanun metninden okunabilenler

Kanun maddeleri gerekçe içermez; bir değişikliğin resmî gerekçesi kanun teklifinin gerekçe metninde yer alır. Bu yüzden "neden" sorusuna en sağlam cevap, değişikliğin metinde neyi değiştirdiğine bakarak verilebilir. Metin üç şeyi açıkça gösteriyor.

1. Unvan artık doktora derecesine dayanıyor

Değişik 3. maddeye göre doktor öğretim üyesi; doktora çalışmalarını başarıyla tamamlamış, tıpta, diş hekimliğinde, eczacılıkta ve veteriner hekimlikte uzmanlık unvanını ya da belirli sanat dallarında yeterliği kazanmış olan akademik unvana sahip kişidir. Unvanın adı, sahibinin sahip olduğu dereceyi anlatıyor; "yardımcı" sözcüğünün çağrıştırdığı, başka bir unvanın yanında çalışan kişi imgesi metinden çıkmış oldu.

2. Öğretim üyeliği üç unvanla tanımlanıyor

Kanun öğretim üyelerini "profesör, doçent ve doktor öğretim üyeleri" olarak sayar. Böylece doktoralı öğretim üyesi, öğretim üyeliğinin kendi adıyla anılan ilk basamağı oldu. Basamakların bugünkü sırası için akademik kariyer basamakları maddesine bakabilirsiniz.

3. Değişiklik daha geniş bir düzenlemenin parçası

7100 sayılı Kanun yalnız bu unvanı değiştirmedi. Aynı Kanun'la öğretim elemanları öğretim üyeleri, öğretim görevlileri ve araştırma görevlileri olarak yeniden sayıldı; okutman tanımı ve öğretim yardımcılarına ilişkin bent yürürlükten kaldırıldı. Doçentlik maddesi de baştan yazıldı. Yani unvan değişikliği, akademik kadro yapısının sadeleştirildiği bir paketin içindeydi.

İnternette "yardımcı doçentlik şu nedenle kaldırıldı" diye kesin gerekçeler görebilirsiniz. Bu maddede kanun teklifinin resmî gerekçe metni incelenmedi; yukarıdaki üç nokta yalnız kanun metninin kendisinden çıkarılabilenlerdir. Resmî gerekçeyi merak ediyorsanız TBMM'nin kanun teklifi kayıtlarına bakın.

2018 düzenlemesi aynı anda neleri değiştirdi?

Unvan değişikliğini anlamak için aynı yıl değişen öbür başlıkları da bilmek gerekir; çünkü eski ve yeni sistemi karşılaştıran yazılarda bunlar sık karışır.

Konu	2018 öncesi	Bugün
Doktoralı ilk öğretim üyesi unvanı	Yardımcı doçent (Yrd. Doç. Dr.)	Doktor öğretim üyesi (Dr. Öğr. Üyesi)
Öğretim elemanı grupları	Öğretim üyeleri, öğretim görevlileri, okutmanlar, öğretim yardımcıları	Öğretim üyeleri, öğretim görevlileri, araştırma görevlileri
Okutman ve uzman kadroları	Ayrı unvanlar	Öğretim görevlisi kadrosu altında
Doçentlik unvanı	Eser incelemesi ve ÜAK sözlü sınavı	Eser incelemesi; sözlü sınav yalnız kurumun kadro için ek koşulu olarak, ÜAK jürisiyle

Okutman ve uzman kadrolarının bugünkü karşılığı okutman ve uzman kadrosu nedir maddesinde, doçentlik sözlü sınavının kaldırılması da doçentlik sözlü sınavı kaldırıldı mı maddesinde ayrıntılı

anlatılıyor.

Dr. Öğretim Üyesi unvanı bugün ne anlama geliyor?

Değişik 23. maddeye ve 2018 yönetmeliğine göre doktor öğretim üyesi kadrosunun temel kuralları şunlardır:

1. **Başvuru şartı:** Doktora ya da tıpta, diş hekimliğinde, eczacılıkta ve veteriner hekimlikte uzmanlık veya sanatta yeterlik eğitimini tamamlamış olmak.
2. **İlan:** Açık kadrolar Resmî Gazete'de ve üniversitenin internet sayfasında ilan edilir; başvuru için en az on beş gün süre tanınır.
3. **Değerlendirme:** En az biri başka üniversiteden üç profesör ya da doçent, adayların yayın ve çalışmaları hakkında yazılı görüş verir.
4. **Atama süresi:** Kanun'a göre en çok dört yıl; yönetmeliğe göre en az bir, en çok dört yıl. Süre bitince görev kendiliğinden sona erer, kişi yeniden atanabilir.
5. **Ek koşullar:** Üniversiteler YÖK onayıyla, bilimsel kaliteyi artırmaya yönelik objektif ve denetlenebilir ek koşullar koyabilir. Uygulamada belirleyici olan çoğu zaman bu koşullardır; ayrıntı için üniversite atama ve yükseltme kriterleri maddesine bakın.

Kanun'un unvanların korunmasını düzenleyen 29. maddesinin ilgili fıkrası da 7100 sayılı Kanun'la değiştirildi. Bugünkü metne göre profesörlük, doçentlik ya da doktor öğretim üyesi unvanını kazananlar, her unvan dönemi içinde yükseköğretim kurumlarında fiilen iki yıl görev yapmazlarsa bu unvanı yükseköğretim dışındaki çalışmalarında kullanamaz.

Atama süresi dolunca ne olur? Yeniden atama

Doktor öğretim üyeliği süreli bir kadrodur. Yönetmeliğin 7. maddesine göre her atama süresinin sonunda görev kendiliğinden sona erer; görev süresi biten öğretim üyesi, ilgili yönetim kurulunun uygun görüşü üzerine rektör tarafından yeniden atanabilir. Ne kadar süreyle atandığınız da size tebliğ edilir.

Bu kuralın pratik sonucu şudur: yeniden atama kendiliğinden olmaz, bir karar gerektirir. Birçok üniversitenin YÖK onaylı atama kriterleri, yeniden atama için de yayın ya da puan koşulu içerebilir. Bu yüzden ilk atamadan sonra kendi üniversitenizin kriter metnini okuyun ve süre bitmeden hangi koşulu sağlamanız gerektiğini planlayın.

1. Atama yazınızdaki süreyi ve bitiş tarihini not edin.
2. Üniversitenizin atama ve yükseltme kriterlerinde yeniden atamaya ilişkin bölümü bulun.
3. Bitiş tarihinden önce birim yönetiminize dosyanızın ne zaman isteneceğini sorun.
4. Yayın, ders ve danışmanlık kayıtlarınızı YÖKSİS'te güncel tutun; dosyanızı hazırlarken bu kayıtlar işinizi kolaylaştırır.

Eski yardımcı doçentlerin durumu ve unvanın doğru yazımı

2018'de yardımcı doçent olarak görev yapan öğretim üyeleri bugün doktor öğretim üyesi unvanıyla anılır. Unvan değiştiği için güncel belgelerde eski adın kullanılması yanlış olur; ama geçmişte yayımlanmış belgelerin değiştirilmesi gerekmez.

- **Güncel CV, imza ve yazışmalar:** "Dr. Öğr. Üyesi" yazın. Unvan kısaltmalarının doğru biçimleri için akademik kısaltmalar sözlüğü maddesine bakabilirsiniz.
- **2018 öncesi yayınlar:** O tarihte yayımlanmış makalede "Yrd. Doç. Dr." geçmesi doğaldır; yayın yeniden basılmaz, künye olduğu gibi kalır.

- **Özgeçmişte geçmiş görevler:** Akademik özgeçmişinizde 2018 öncesi görevinizi o dönemin unvanıyla ("Yardımcı Doçent, 2014–2018") yazmak, tarihsel olarak doğrudur. İsterseniz yanına bugünkü karşılığını parantez içinde ekleyin.
- **İngilizce metinler:** Üniversitelerin İngilizce sayfalarında ve İngilizce yazışmalarda bu unvan için yaygın olarak "Assistant Professor" karşılığı kullanılır. Kurumunuzun benimsediği resmî çeviriye uyun.

YÖKSİS, ORCID ve Google Scholar gibi profillerinizde unvanın güncel olduğunu kontrol edin. Kadro başvurularında jüri üyeleri dosyanızdaki unvanlarla profil sayfalarınızı karşılaştırabilir; tutarlılık, dosyanızın düzenli göründüğünü gösterir.

Sık karıştırılan noktalar

- **"Dr." ile "Dr. Öğr. Üyesi" aynı şey değildir.** Doktora derecesi olan herkes "Dr." unvanını kullanabilir; "Dr. Öğr. Üyesi" ise bir yükseköğretim kurumunda o kadroya atanmış olmayı anlatır. Doktoralı bir öğretim görevlisi ya da araştırma görevlisi "Dr." yazar, "Dr. Öğr. Üyesi" yazmaz.
- **Unvan ile kadro farklıdır.** Doçentlikte unvanı ÜAK verir, kadroya üniversite atar. Doktor öğretim üyeliğinde ise unvan, kadroya atanmakla kazanılır; ayrı bir merkezî unvan sınavı yoktur.
- **"Yardımcı doçent kadrosu" ilanı artık çıkmaz.** Bugün açılan ilanlar "doktor öğretim üyesi" kadrosu için yapılır. Eski adla ilan gören bir metin, büyük olasılıkla 2018 öncesine aittir.
- **Doktor öğretim üyeliği doçentliğin ön şartı değildir.** Doçentlik başvurusu için Kanun'da aranan şartlar doktora ya da eşdeğeri, yabancı dil puanı ve yeterli bilimsel yayındır; doktor öğretim üyesi kadrosunda bulunmak bu şartlar arasında sayılmaz.
- **Atama süresi sabit dört yıl değildir.** Yönetmelik en az bir, en çok dört yıl der; sürenizi atama yazınızdan öğrenirsiniz.
- **Eski belgeler geçersiz olmadı.** 2018 öncesinde düzenlenmiş bir tez onay sayfasında, jüri tutanağında ya da görevlendirme yazısında "yardımcı doçent" geçmesi o tarih için doğrudur; bu belgelerin yenilenmesi gerekmez.

Literatür taraması yaparken de bu değişikliği hesaba katın. 2018 öncesi kaynaklarda, yönetmelik yorumlarında ve eski kadro ilanlarında "yardımcı doçent" geçer; bu metinlerdeki atama ya da başvuru bilgisi bugünkü kurallarla aynı olmayabilir. Güncel kuralı her zaman 2018 sonrası metinlerden kontrol edin.

Kadroya yeni atandıysanız ilk yılınızı planlamak için Dr. Öğretim Üyesi ilk yıl rehberine, uzun vadeli hedeflerinizi görmek için kariyer simülatörüne bakabilirsiniz.

Kaynaklar ve resmî bağlantılar

- 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, konsolide metin (Lexpera)
- Resmî Gazete (12 Haziran 2018 tarihli, 30449 sayılı Öğretim Üyeliğine Yükseltilme ve Atanma Yönetmeliği)
- Mevzuat Bilgi Sistemi
- Yükseköğretim Kurulu

Etiketler: #Doçentlik #Kadro

YDS/YÖKDİL barajı akademik kariyerinizi engellemesin. Zafer Hoca kursları:

> zaferhoca.com.tr/magaza